

Första kvartalet 2005

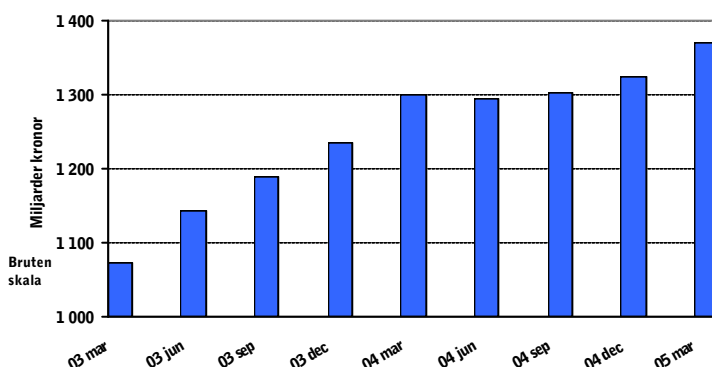
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även de reala tillgångarnas värde beaktas.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Efter en kontinuerlig uppgång under 2003 främst framdriven av ökade börsvärden, förblev hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar¹ minus skulder – i stort oförändrad de tre första kvartalen under 2004. De stigande börserna under vintern 2004 och våren 2005 har sedan bidragit till att öka hushållens finansiella nettoförmögenhet.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2003 kv. 1 - 2005 kv. 1**

¹ Det har skett vissa revideringar i samband med att de årliga finansräkenskaper publicerades i november 2004. Den största förändringen är att försäkringssparandet har reviderats från 1:a kvartalet 1996 och framåt, både vad gäller ställning och transaktioner. Fördelningen mellan individuell och kollektiv försäkring har gjorts på en mer detaljerad nivå än tidigare och det har medfört att en större del av försäkringssparandet klassificerats som kollektivt sparande. Eftersom återbärings-/konsolideringsfonden i den kollektiva försäkringen inte räknas med (då det är oklart om den ska hänföras till hushålls- eller till företagssektorn) har också det totala försäkringssparandet reviderats ned.

Hushållens finansiella tillgångar ökade visserligen kontinuerligt under 2004, men i en lägre takt än under 2003. Under första kvartalet i år ökade emellertid tillgångarna på nytt med en tillväxttakt på mer än 2,5 procent. Förklaringen till detta kan, återigen, sökas i börsutvecklingen.

När det gäller hushållens skulder var ökningen drygt 45 miljarder kr under fjärde kvartalet 2004, medan ökningen under första kvartalet 2005 blev mindre, drygt 25 miljarder. Eftersom värdet av tillgångarna växte snabbare (+ 61 miljarder kr) än värdet av skulderna resulterade detta i en sjunkande skuldkvot (finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet). Skuldkvoten har de senaste tre åren legat ganska stabilt strax över 70 procent. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå (cirka 45 procent) år 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

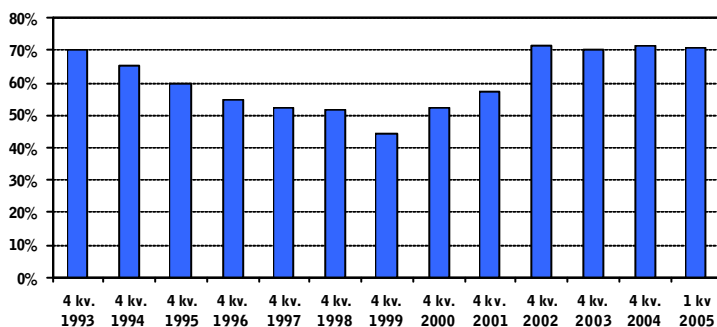
Miljarder kronor	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep	04 dec	05 mar
Finansiella tillgångar	1 849	1 933	1 992	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 292
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 425	2 527	2 603	2 689	2 768	2 809	2 848	2 917	2 992
Skulder	1 350	1 383	1 412	1 451	1 467	1 512	1 544	1 591	1 619
Finansiell nettoförmögenhet	499	550	580	608	657	639	632	640	672
Inkl. kollektiva försäkringar	1 076	1 143	1 191	1 237	1 301	1 297	1 304	1 326	1 372
Skuldkvot***	73,0%	71,6%	70,9%	70,5%	69,1%	70,3%	71,0%	71,3%	70,7%
Inkl. kollektiva försäkringar	55,7%	54,8%	54,2%	54,0%	53,0%	53,8%	54,2%	54,5%	54,1%

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar)

Nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Under de senaste fyra åren har förmögenheten successivt ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Notera dock att det fortfarande är långt till de höga nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börsen stod som högst. Nettoeffekten av skuld- och förmögenhetstillväxten innebar under 2004 en marginell uppgång i nettoförmögenheten relativt disponibelinkomsterna, genom att tillgångssidan växte något snabbare än skuldsidan. Även under första kvartalet 2005 förbättrades nettoförmögenheten men orsaken var emellertid en annan eftersom skulderna i förhållande till hushållens disponibla inkomst minskade snarare än att tillgångarna ökade.

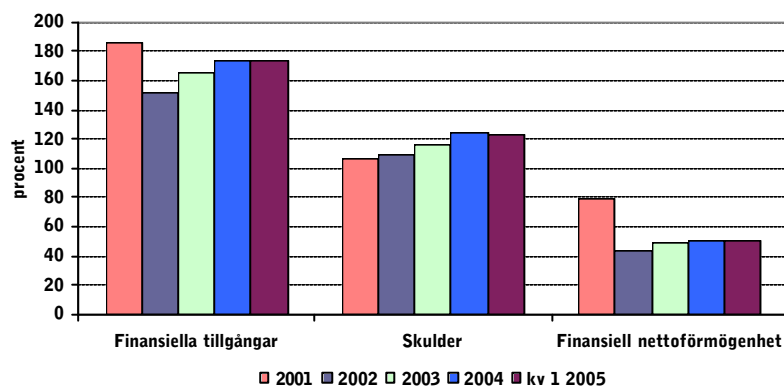
Hushållens finansiella nyckeltal

Miljarder kronor	2000	2001	2002	2003	2004	kv 1 2005
Hushållens disponibla inkomster	1060	1155	1214	1248	1282	1318 *
Finansiella tillgångar	2139	2142	1847	2059	2231	2292
i procent av disponibla inkomster	202	185	152	165	174	174
Inkl. kollektiva försäkringar**	2693	2754	2407	2689	2917	2992
i procent av disponibla inkomster	254	239	198	215	228	227
Skulder	1123	1228	1324	1451	1591	1619
i procent av disponibla inkomster	106	106	109	116	124	123
Finansiell nettoförmögenhet	1016	914	523	608	640	672
i procent av disponibla inkomster	96	79	43	49	50	51
Inkl. kollektiva försäkringar**	1570	1527	1083	1237	1326	1372
i procent av disponibla inkomster	148	132	89	99	103	104

*) Den disponibla inkomsten för år 2004 och 2005 bygger på Konjunkturinstitutets prognoser

**) Kollektivt försäkringsparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Hushållens nysparande och skuldökning

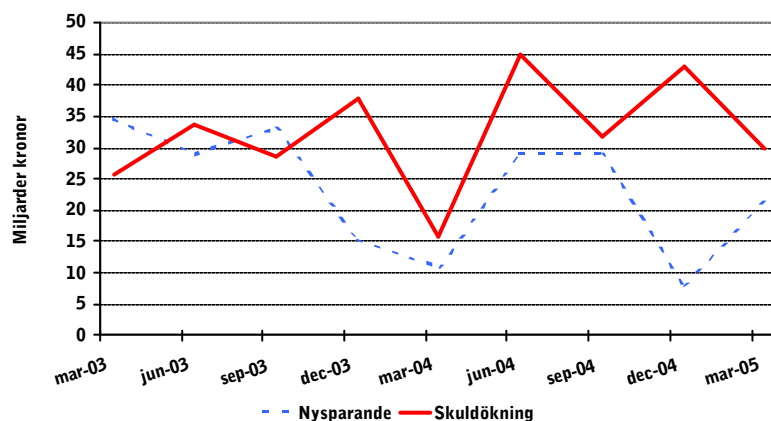
Nysparande under perioden

	2003				2004				2005
	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	34,6	28,9	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	8,0	21,3
Inkl. kollektiva försäkringar*	46,0	42,0	46,1	29,4	25,3	43,8	42,8	21,6	35,4
Skuldökning, brutto	25,7	33,7	28,4	37,7	15,8	44,8	31,8	43,1	29,9
Nysparande, netto	8,9	-4,7	4,8	-22,5	-5,0	-15,8	-2,7	-35,1	-8,6
Inkl. kollektiva försäkringar	20,3	8,3	17,7	-8,4	9,5	-1,0	11,0	-21,5	5,5

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Nyupplåningen var klart högre än nysparandet under 2004, i synnerhet under 4:e kvartalet. Sparnedgången och skuldökningen under fjärde kvartalet verkar däremot inte representera ett trendbrott eftersom utvecklingen såg annorlunda ut under första kvartalet 2005. Nyupplåningen ökade i en lägre takt samtidigt som nysparandet ökade. Men som framgår av diagrammet är dock de kvartalsvisa variationerna både stora och oregelbundna – bägge kurvorna byter oftast riktning varje kvartal. Med andra ord finns ett drag av slumpmässighet i variationerna. Man kan dock notera att nysparandet netto varit negativt samliga kvartal utom två de senaste två åren.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto kvartalsvis, 2003 kv. 1 - 2005 kv. 1

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden

	2003				2004				2005
	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt*	11,3	11,1	9,5	12,0	13,6	13,1	9,7	10,4	1,4
Aktier	-4,4	1,1	-3,4	5,2	1,0	-2,6	-1,5	-3,7	0,0 ****
Fonder	3,4	6,5	7,2	7,7	6,0	5,0	4,6	5,6	2,7
Därav svenska fondandelar	-1,1	2,1	3,1	3,0	3,1	2,8	0,6	0,5	2,2
Därav utländska fondandelar	4,5	4,4	4,1	4,7	2,9	2,2	4,0	5,1	0,5
Bankinlåning**	13,4	16,4	19,1	-20,0	7,1	13,0	17,8	-21,1	21,8
Obligationer	4,5	-6,1	1,2	5,7	-4,0	-0,4	-1,6	13,9	-2,2
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	-2,4	0,9	0,1	5,0	-4,6	1,8	0,1	3,0	-2,9
Övriga finansiella tillgångar***	8,7	-1,0	-0,6	-0,4	-8,2	-1,0	0,0	0,0	0,4
Totalt	34,6	28,9	33,2	15,3	10,8	29,0	29,1	8,0	21,3

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivå som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

***) Kundlikvidfordringar

****) Nysparandet i aktier finns inte tillgängligt under den senaste perioden.

Beträffande nysparandets fördelning mellan olika sparformer kan noteras en kraftig nedgång i individuellt försäkringssparande under första kvartalet 2005. En förklaring är att arvs- och gåvoskatten avskaffats, vilket bidragit till återköp i storleksordningen 4 miljarder kr av kapitalförsäkringar. Dessa har till en del omplacerats i kapitalpensionsförsäkringar, en sparform som inte förmögenhetsbeskattas. Däremot återhämtade sig banksparandet som säsongsmässigt brukar minska under årets sista månader. Den kraftiga ökningen av obligationssparandet som skedde under fjärde kvartalet förra året, och som huvudsakligen förklarades av tillväxten på aktieindexobligationsmarknaden, vändes i en nedgång under årets första kvartal.

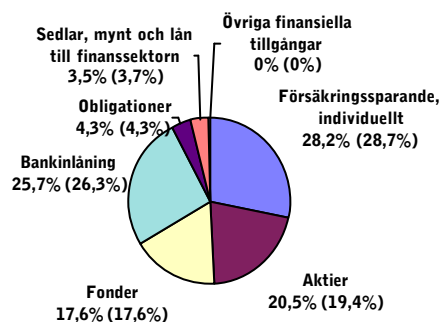
Hushållens finansiella portfölj

	2000	2001	2002	2003	2004				2005
Miljarder kronor	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Försäkringssparande, individuellt	577	639	576	597	610	624	633	645	646
procent	27	30	31	29	28,7	29,0	29,1	28,9	28,2
Aktier	484	418	286	367	412	413	413	446	471
procent	23	20	15	18	19,4	19,2	19,0	20,0	20,6
Därav svenska aktier	407	352	241	313	354	354	356	391	413
procent av aktier	84	84	84	85	86	86	86	88	88
Därav utländska aktier	77	66	45	54	58	59	57	56	59
procent av aktier	16	16	16	15	14	14	14	12	12
Fonder	472	413	284	349	373	375	374	390	404
procent	22	19	15	17	17,5	17,4	17,2	17,5	17,6
Därav svenska fonder	413	355	231	276	298	300	295	305	318
procent av fonder	88	86	81	79	80	80	79	78	79
Därav utländska fonder	59	57	53	73	75	75	79	85	86
procent av fonder	12	14	19	21	20	20	21	22	21
Bankinlåning*	422	484	521	550	558	572	589	568	590
procent	20	23	28	27	26,3	26,6	27,1	25,4	25,7
Obligationer	107	97	95	102	91	86	85	98	99
procent	5	5	5	5	4,3	4,0	3,9	4,4	4,3
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	77	83	81	85	79	81	81	84	81
procent	4	4	4	4	3,7	3,7	3,7	3,7	3,5
Övriga finansiella tillgångar	0	8	3	10	1	0	0	0	1
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 139	2 142	1 847	2 059	2 124	2 150	2 176	2 231	2 292
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: "utländska aktier" avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

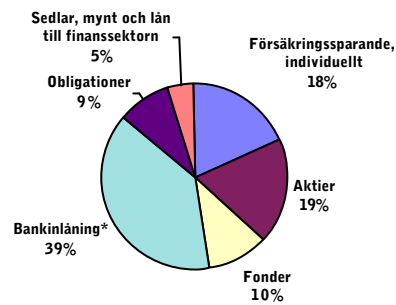
Hushållens finansiella portfölj 30 mars 2005 (30 mars 2004)

Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en måttlig del av den totala finansiella förmögenheten och har därför på kort sikt normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Försäkringssparande, bankinlåning och aktier utgjorde under första kvartalet i år tillsammans nästan 70 procent av hushållens finansiella tillgångar. Går man ett drygt decennium bakåt i tiden var dessa tillgångsslag även då de dominerande, men fördelningen var annorlunda då bara bankinlåningen stod för cirka 40 procent. Går man ännu längre bakåt i tiden, till 1980, svarade

bankinlåningen för cirka 50 procent. Banksparandet har med andra ord halverat sin andel på 25 år.

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1993

En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 42 procent i slutet av 2002². Under 2004 och början av 2005 har det skett en tydlig uppgång - från 45 procent till 48 procent - av det aktieanknutna sparandet.

² Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

	2000	2001	2002	2003	2004				2005
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Miljarder kronor									
Aktiesparande ^{*)}	1213	1117	712	861	932	939	940	992	1030
procent av portfölj	60	56	42	45	47	47	46	48	48
Räntesparande ^{**)}	797	875	998	1050	1056	1073	1097	1096	1121
procent av portfölj	40	44	58	55	53	53	54	52	52
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

	2000	2001	2002	2003	2004				2005
	4 kv.	4 kv.	4 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.
Miljarder kronor									
Direktägda aktier	484	418	286	367	412	413	413	446	471
Total aktieportfölj ^{*)}	1213	1117	712	861	932	939	940	992	1030
Andel av total aktieportfölj, procent	40	37	40	43	44	44	44	45	46

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderas 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderas endast 30%.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB: s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product_7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:
http://www.scb.se/templates/Product_7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

Helena Öström Nimander

08-787 8217

helena.nimander@fi.se

SCB:

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

tina.ekblom@scb.se